

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Irregularitas in genere

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

Ita Mercerus in 3. part. quest. 24. dub. 8. Cujus ultimi ratio est; quia interdictum personale speciale privat perceptione Sacramentorum non minus, quam excommunicatio; ergo sicut excommunicatio non reservata absolvi potest à quocumque Confessario, ita & interdictum. Sed quod ait Mercerus de Episcopo contradicitur à Covarruvia in c. Alma part. 1. §. 11. num. 6. v. 2. docente, quod interdictum latum à Pontifice, vel aliis sibi non subditis, non possit ab Episcopo tolli, vel ad tempus suspendi. Sed in hoc vide Barbosam collect. tom. 1. lib. 2. tit. 28. c. 55. numer. 2. parte 5. tractat. 10. resolutione 69. & 75.

I N V I D I A.

Invidia quid? Quale peccatum?

1. Invidia describitur à D. Thoma, tristitia de alieno bono in quantum propriæ excellentiæ est diminutivum. Ex sua natura & per se est peccatū mortale. Ita Valentia tom. 3. disp. 3. q. 13. punct. 2. & alii. Sed Lorca in 2. 2. q. 36. add. ad art. 3. putat, tunc invidiam esse mortale, quando quis ita vehementer tristatur de alieno bono, ut moveatur ad illum injuste molestandum; secus, si secus. Nam dolere de bono proximi, ut diminutivū est proprii, non est dolere de illo ut est bonum proximi, sed ratione illius effectus, quem revera causat, cum tollat singularem honorem invidentis, unde non videtur adeo inordinatum, ut sit mortale. Confirmatur, quia, si quis doleat de alieno bono, eo quia dat alteri occasionem ipsum vexandi, non peccat, quia dolet præcipue de suo incommodo. Sed non est recedendum à prima sententia. part. 3. tract. 6. ref. 86. Cum hoc tamen, ut permittamus esse posse peccatum veniale ex levitate materiæ, ut si quis doleat de aliqua re levi proximi, in qua illo minor esset: quam si ab illo auferret, non esset illi magnum detrimentum. Ita

Duvallius in 2. 2. de Char. q. 12. circa finem p. 5. r. 5. ref. 67.

Summa Diana.

I R R E G U L A R I T A S

In genere.

1. Irregularitas est canonica inhabilitas Ordines suscipiendi, aut susceptos exercendi ex solo jure proveniens. Et quidem Suarez tom. 5. disputat. 40. sect. 1. numer. 11. & alii communiter dicunt, irregularem esse inhabilem etiam ad primam tonsuram. Contra quod adest maximum argumentum, posita communi sententia Theologorum cum D. Thoma 3. part. quest. 40. art. 2. & novissimè Hurtado tract. de Ord. diff. 2. quod tonsura non sit Ordo, sed deputatio ad Ordines: Nam in odiosis non debet fieri extensio; sed Canones dicunt, irregularem esse incapax Ordinum, ergo non erit incapax tonsuræ. Sed non est recedendum à prima sententia, quæ est communis part. 4. tract. 2. resol. 88. & part. 11. tract. 5. ref. Dividitur immediate irregularitas in eam, quæ oritur ex defectu, & eam, quæ oritur ex delicto. Quæ utraque in varias species subdividitur. Nos prius, quæ omnibus irregularitatibus sunt communia, hic ponimus, mox de irregularitate ex defectu, tertio de irregularitate ex delicto agemus. Quoniam verò homicidium, & mutilatio inducunt tam irregularitatem de defectu, quam delicti, agemus de ea seorsim.

Irregularitas, tui definitio.

Species.

2. Unum hic nota, nimirum Sancium in select. disputat. 26. numer. 18. docere, quod pueri ante pubertatem non contrahunt irregularitatem: quia odia sunt restringenda. Et citat Avilam & Henriquez. Qui tamen id non dicunt, & Gavantus v. Irregularium. 9. contrarium docet part. 4. tract. 2. resol. 67. Quamvis ipse auctor in part. 3. tract. 6. ref. 88. §. Ex quibus, inclinaverit cum Sancio, & bona fide citaverit eosdem DD. Putavit etiam Majolus lib. 1. de irregul. c. 1. num. 7. irregularitates latis in juribus generalibus non contrahi ab Episcopis. Sed absque fundamento. Nam cap. quia

Et ordo descendorum. An incurra- tur à pueris?

Et Episcopis?

pericu-

XXX

periculosum 4. de sent. excom. liberat solum Episcopos ab incurfione suspensionis, & interdicti in iure generali latorum, ab incurfione vero irregularitatis, & excommunicationis nec in c. cit. nec in alio canone excipiuntur. Vnde non est recedendum à contraria sententia Turriani de cons. lib. 8. disp. 59. dub. 1. p. 4. tr. 2. resolutione 53.

Irregularitas non contrahitur, nisi exprimat in iure. 3. Commune ergo in primis est omni irregularitati, non incurri, nisi in casibus expressis in iure, ex cap. is qui, de sent. excomm. in 6. Io. Machad. p. 8. tract. 1. res. 28. unde non valet in hac materia argumentum à similitudine: nec à fortiori. Caput autem ad audientiam, & c. significasti loquitur de dubio facti, non de dubio juris Ita Bariola v. Irreg. §. 10. part. 4. tract. 2. res. 80. Ob prædictam rationem non est irregularis, qui ad trimes condemneris fuit; quia in nullo iure habetur, quod damnatus ad trimes contrahat infamiam, & sic irregularitatem, ut docet Borellus cons. 52 p. 4. tr. 2. res. 83.

Vnde non contrahitur ex pena trizemium.

Et admittitur parvitas materia.

4. In actibus, per quos irregularitas incurritur, datur parvitas materiae. Ita Henriquez lib. 14. c. 12. num. 7. qui dat exemplum de Clerico dicente reo, ut ascendat alterum gradum scalæ. Sed hunc ipse excuso, quia non cooperatur ut minister iudicis. Vide infra n. 54. Add. ad res. 46. tract. 5. part. 5.

Ab irregularitate ex defectu non excusat ignorantia iuris.

5. Ad incurrendam irregularitatem ex defectu non requiritur scientia juris, & sic homicem occidens, etiam si nesciat homicidio impositam esse irregularitatem, illam incurrit: quia homicidium præter delictum includit defectum lenitatis. Ita Mercerus in 3. part. quest. 66. art. 9. num. 6. Ad contrahendam vero irregularitatem ex solo delicto, requiritur non solum scientia, quod actus delicti sit prohibitus, sed etiam quod sit prohibitus sub pœna irregularitatis. Quod etiam verum est de censuris Ecclesiasticis. Igitur ignorantia iuris excusat à pœnis Ecclesiasticis, etiam si sit vincibilis dummodo non sit crassa, & mortalis. Atque ita aliquem occidens cum culpa solum veniali, non incurrit irregularitatem ex delicto.

Qua tamen excusat ab irregularitate ex delicto. Etiam si sit vincibilis.

6. Ad contrahendam vero irregularitatem ex solo delicto, requiritur non solum scientia, quod actus delicti sit prohibitus, sed etiam quod sit prohibitus sub pœna irregularitatis. Quod etiam verum est de censuris Ecclesiasticis. Igitur ignorantia iuris excusat à pœnis Ecclesiasticis, etiam si sit vincibilis dummodo non sit crassa, & mortalis. Atque ita aliquem occidens cum culpa solum veniali, non incurrit irregularitatem ex delicto.

Ita Merolla tom. 1. disp. 1. dub. 3. numer. 83. In dubio facti contra Hurtado de irreg. disp. 3. diff. 8. circa homicid. num. 28 part. 3. tract. 5. res. 67. & par. 4. tr. diu. in iustis homicida 2. res. 85 & 36.

6. An in dubio quis censendus sit irregularis? Respondeo, in aliis casibus præter homicidium negativè, sive dubium sit juris, sive facti. Itaque dubitans, an sit legitimus, ceteri debet legitimus in utroque foro. Ita Henriquez lib. 14. cap. 3. num. 4. In dubio homicidii affirmative respondeo cum DD. communiter ex cap. ad audientiam. de homicidio in quo ita determinatur. Illud tamen non debet extendi ad mutilationem, nec ad homicidium iustum, quia loquitur tantum de dubio homicidii prohibiti, & odia sunt restringenda. p. 11. tr. 6. res. 29. Ita Sanchez in summ. tom. 1. lib. 1. c. 10. n. 49. Imò Henriquez ubi sup. loqui solum putat, quando homicidium verisimilius est esse patratum. part. 3. tr. 5. res. 72. & p. 4. tr. 3. res. 5.

7. Docet Honorius comp. iur. can. lib. 5. tit. 39. nu. 111. Omnem irregularitatem per Baptismum tolli, præter eam, quæ contrahitur ex defectu Sacramenti, ut bigamia. Et Villalobos tom. 1. tr. 2. diff. 7. aduersus Ugolinum de irreg. cap. 56. communem & probabiliorer vocat opinionem, quod per Baptismum tollatur irregularitas homicidii, p. 4. tr. 2. res. 51. Irregularitas ex defectu natalium tollitur per professionem solemnem, ut dicemus V. Professio Tollitur tamen irregularitas omnis per dispensationem, de qua infra.

IRREGULARITAS Ex defectu.

8. **I**nter irregularitates ex defectu enumeratur irregularitas bigamiae, quæ non incurritur à laico contrahente bis invalidè. Neque à contrahente secundum matrimonium fictè, aut cum vidua. Neque à secundum matrimonium invalidè contrahente ob alium defectum, Nam ex nullo iure clarè.